

novoles

21. februarja 1979

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

GOSPODARJENJE V LETU 1978

PRED NAMI JE IZREDNA ŠTEVILKA NAŠEGA GLASILA. NAMENJENA JE INFORMIRANJU DELAVCEV O ZAKLJUČNEM RAČUNU TOZD IN DO'ZATO NAJ BI SE Z NJO SEZNANIL VSAK DELAVEC. LE DOBRO SEZNANJENI SE BOMO DELAVCI LAHKO VKLJUČEVALI V RAZPRAVO O GOSPODARJENJU IN POSLOVANJU O PRETEKLEM LETU IN GA KRITIČNO OCENILI.

LETO 1978 JE V MARŠIČEM PREOKRETNICA TAKO ZA DO V CELOTI KOT ZA NJENE TOZD. V PRETEKLEM LETU SMO SPREJELI VRSTO SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV, KI POMENIJO NE SAMO ČISTEJŠE IN PRAVIČNEJŠE DRUŽBENO EKONOMSKE ODNOSI MED TEMELJNIMI ORGANIZACIJAMI, TEMVEČ V MARŠIČEM NOV NAČIN OBRAVNAVANJA DELA IN DELAVCA. MORAMO REČI, DA JE ZAKLJUČNI RAČUN ZA LETO 1978 ODRAZ NOVIH SAMOUPRAVNO DOGOVORJENIH NAČEL IN DA POTRjuje, PREDVSEM KAR ZADEVA RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA, PRAVILNOST LE-TEH. GOSPODARJENJE JE POSTALO Z ZAKONOM O ZDRUŽENEM DELU NEODTUJLJIVA PRAVICA IN DOLŽNOST VSAKEGA DELAVCA. TO PA LAHKO RESNIČNO POSTANE SAMO, CE JE DELAVEC DOBRO INFORMIRAN IN SE ZNA PRAVILNO ODLOČATI. KLJE GOSPODARJENJE ZELO KOMPLEKSNO IN PREPLETENO, JE PRAV, DA IZLUŠČIMO V NJEGOVEM OBRAVNAVANJU TISTE PODATKE, KI OMOGOČAJO RAZUMEVANJE IN OCENO VSEH DRUGIH SESTAVIN GOSPODARJENJA. NAMEN TEGA POROČILA JE PRAV TA' DA IZLUŠČIMO TISTE KAZALCE, KI OMOGOČIJO KOMPLEKSNO OCENO GOSPODARJENJA.

INFORMACIJA, KAKRŠNA JE PRED VAMI, JE OBLIKOVNO IN VSEBINSKO NOVA IN PRVA TE VRSTE. PREDSTAVLJA NAJ BI TRAJNO OBLIKO OBVEŠČANJA DELAVCEV O GOSPODARJENJU IN POSLOVANJU NE SAMO OB KONCU LETA, TEMVEČ TUDI MED LETOM. UPAMO, DA JE DOVOLJ POENOSTAVLJENA, NARAVNA IN RAZUMLJIVA.

TOZD ŽAGA

1. Kako smo uresničevali plan v letu 1978?

Za leto 1978 smo si zastavili dva pomembnejša cilja:

1.1. obratovati v treh izmenah v žagalnici,

1.2. preseliti decimirnico v nove prostore

V letu 1978 smo si postavili cilj vpeljati proizvodnjo v Žagalnici v treh izmenah. S tem smo želeli:

– zagotoviti socialno varnost delavcem iz TOZD TPI;

– predelati pravočasno vso surovino, ki jo novolesova nadaljna predelava potrebuje, in s tem omogočiti z nezmanjšanim obsegom predelavo hlovdine.

Da bi to nalogo izpeljali, smo delno povečali število zaposlenih, med letom smo rekonstruirali del strojne opreme in primerno organizirali proizvodnjo. To je terjalo veliko napora od delavcev TOZD, posebno še od delavcev v Žagalnici. Zadano nalogo smo v celoti uresnili in s tem povečali proizvodnjo za okoli 26 %. Kljub velikemu angažiranju pa ekonomski efekti niso tako veliki, kot smo jih pričakovali. Predvsem zaradi slabega plasmaja gotovih izdelkov iz bukovine, ki se predeluje v gugalnike. Ameriški trg namreč ne omogoča bistvenega povečanja cen pohištvenih artiklov, cene surovin pa naraščajo povprečno za 20 % letno,

zato nismo mogli dvigniti cen decimiranega lesa, kar bi omogočilo večje ekonomske efekte. Tak način poslovanja je skrajno nerentabilen in zahteva ukrepe v prihodnjem letu.

Preselitev decimirnice v nove prostore je omogočilo dokončanje investicije, in sicer, nabavo transportnega sistema za odpadke. Tega pa zaradi omejitve uvoza iz konvertibilnega področja nismo uspeli pravočasno nabaviti. Zato zastavljene cilja nismo uresnili. Zaradi tega je v decimirnici še vedno prisotna prostorska stiska, kar onemogoča povečanje proizvodnje decimiranega lesa. To nalogo bomo uresnili v letu 1979.

2. Kako smo gospodarili v letu 1978

V letu 1978 proizvodnja količinsko v celoti ni porasla. Porast beležimo le pri žaganem lesu iglavcev in žaganega lesa bukovine, pri ostalih proizvodih (decimiran les in žagan les eksot), pa je padla. S tem se zaradi že opisane problematike ni povečala niti vrednost proizvodnje, le-ta je za 9,4 % pod planom, in v primerjavi z letom 1977 za 11 % nižja. Zato je prišlo tudi do prekoračitve v izplačilu osebnih dohodkov za leto 1978, in moramo ta problem reševati sistemsko v

okviru DO Novoles. Poleg tega je zmanjšal uspešnost naše TOZD tudi velik porast bolezni in neupravičenih izostankov z dela (za 25,9 % več kot v letu 1977), zmanjšala se je tudi produktivnost dela, čeprav je vplivala na to tudi struktura proizvodnje.

Z materialom smo ravnali gospodarno, tako, da je v celoti prihranek na materialu, prekoračitve so prihajale le pri materialnem delu FISA in sicer, zaradi predvsem objektivnih razlogov. Doseženi rezultati gospodarjenja v naši TOZD torej niso v skladu naših pričakovanj, na eni strani jih zmanjšuje neustrezna struktura proizvodnje, ki je vplivala na finančne rezultate, na drugi strani pa predvsem bolezenski in neupravičeni izostanki z dela, s čimer se je zmanjšal izkoristek delovnega časa.

3. S samoupravnimi akti, ki urejajo dohodkovne in druge samoupravne odnose ter delitev sredstev za osebne dohodke, smo želeli postaviti čistejše temelje gospodarjenju, produktivnosti dela, čistejše odnose med temeljnimi organizacijami, ki sodelujejo pri izdelavi skupnega proizvoda neposredno ali preko svobodne menjave dela in prav tako nove razsežnosti odločanja delavcev o delu in

rezultatih dela. Koliko smo v tej želji resnično uspeli?

V letu 1978 smo intenzivno pristopili k uresničevanju zakona o združenem delu. Na referendumih in zborih delavcev smo sprejeli vrsto samoupravnih aktov, s katerimi smo si zažrtali temelje dohodkovnih odnosov znotraj TOZD, med TOZD v okviru DO Novoles, in druge samoupravne akte, ki urejajo življenje v TOZD in DO Novoles. Mislimo, da tako dohodkovni odnosi kot tudi svobodna menjava dela niso zadovoljivo rešili problematike dohodkovnega povezovanja med TOZD. Zaradi tega naša TOZD ni v enakovrednem položaju z drugimi TOZD, kar zmanjšuje njene poslovne uspehe. Posledica tega je že opisana problematika tako v proizvodnji, kot tudi v finančnih rezultatih. Poleg tega nimamo nobenih dohodkovnih povezav z dobavitelji surovin, kar povzroča stihijno rast cen surovin. Omeniti moramo še, da smo v letu 1978 uvedli nov sistem nagrajevanja, ki upošteva načela delitve po delu. Že prvi rezultati kažejo ugoden napredek, vendar bomo morali sistem nagrajevanja še izpopolnjevati. Želja po čim boljšem uresničevanju smernic samoupravnih aktov, se nam torej ni v celoti izpolnila. To velja predvsem za dohodkovne odnose.

NEKATERI KAZALCI USPEŠNOSTI GOSPODARJENJA

1. PROIZVODNJA

Finančni plan žagalnice za leto 1978 je bil postavljen na višino dejansko dosežene proizvodnje v letu 1977. Dosežen je bil z 111 %, zaradi podaljšenega obratovanja s tretjo izmeno za

v letu 1977. Na slabo doseganje pa so vplivali sledeči negativni faktorji: padec povprečne debeline decimiranih elementov za 14 %; sprememba strukture decimiranega lesa (več bukov-

DEJANSKA PROIZV. 1978
PLANIRANA PROIZV. 1978
DEJANSKA PROIZV. 1977

30 60 90 100 %
VREDNOST PROIZVODNJE PO CENAH ZA LETO 1978

dva meseca. V tabeli ni realno prikazan doseženi obseg proizvodnje, ker je bilo s 1. 4. 78 ukinjeno prikazovanje interne proizvodnje.

Tudi plan decimirnice je bil postavljen na osnovi doseganja

nega decimiranega lesa in le 50 % smreka, jelka); utesnjenost prostorov in iztrošenost opreme v starih prostorih; velika fluktuacija (20 %); nadpovprečni bolniški stalež 10 % ali 18 delavcev vsak dan v letu.

2. ZAPOSLENI IN IZKORIŠČANJE ČASA

ZAPOSLENOST IN IZKORIŠČANJE DELOVNEGA ČASA	LETO 1977		LETO 1978	
	Število (ure)	%	Število (ure)	%
DELO	310.115	80,6	321.781	78,9
DOPUSTI IN DRŽAVNI PRAZNIKI	43.252	11,2	44.236	10,8
BOLEZNE IN NEPLAČANI IZOSTANKI	31.340	8,1	41.970	10,2
ŠTEVILO ZAPOSLENIH	172		180	

Kljub veliki fluktuaciji delavcev nam je uspelo zaposliti za proizvodnjo potrebno število delavcev. Porast v primerjavi z letom 1977, je predvsem zaradi povečane bolniške in neupravičenih izostankov (letno povprečje 10,2 % ali 18 delavcev vsak delovni dan).

Število zaposlenih se je povečalo za 4,6 %. Skupno število porabljenih ur pa je naraslo za 6 %, kar kaže na povečanje števila nadur, zaradi obratovanja žagalnice v tretji izmeni.

Udeležba učinkovitega delovnega časa je padla za 1,7 % v primerjavi s preteklim letom, to pa predvsem zaradi povečanih bolniških in neupravičenih izostankov. Indeks povečanja s preteklim letom je 26 %. Ti podatki nam pričajo, da bi z večjo delovno disciplino lahko dosegli veliko boljše proizvodne uspehe. Ostaja nam obveza, da to uresničimo skupaj z zdravstveno službo v naslednjem letu. Vzroki za slabo izkoriščanje delovnega časa so:

- a) velika fluktuacija
- b) povečani izostanki zaradi bolniške
- c) slaba delovna disciplina

d) velik % zastojev (do 14 %) zaradi iztrošenosti opreme in slabega vzdrževanja

4. GOSPODARJENJE Z MATERIALOM

Poraba surovin za proizvodnjo je bila za 2,8 % nižja od planirane pri enakem obsegu proizvodnje, in različna po drevesnih vrstah. Boljše izkoriščanje, kot je bilo planirano, smo dosegli pri predelavi afriškega lesa in pri predelavi smreke, slabše od planiranega pa pri predelavi bukke.

Slabše izkoriščanje bukkove surovine je bilo iz sledečih vzrokov: zaradi manjšega povprečnega premaza hlodovine in nižjega kvaliteta razreza, prevelike nadmere pri žaganem lesu, negospodarnega iz-

GOSPODARJENJE Z MATERIALOM

VRSTA STROŠKA	PLAN 1978	DEJANSKO 1978	ODSTOP. 000 DIN	INDEKS
-SUROVINE	79.174	76.930	+ 2244	97,2
-MATERIAL	—	—	—	—
-MATERIALNI DEL FIKSNIH STROŠKOV	9.364	10.348	- 984	110,5
SKUPAJ	88.538	87.278	+ 1260	98,6

OBSEG IN VREDNOST PROIZVODNJE

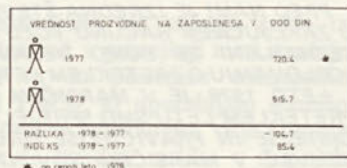
1 NAZIV PROIZVODA	2 ENOTA MERE	3 DEJAN. PROIZV. 1977	4 PLAN. PROIZV. 1978	5 INDEKS 4:3	6 DEJAN. PROIZV. 1978	7 INDEKS 6:4
BUKOV ŽAG. LES	m ³	19.267	18.980	98,5	8.802	46,4
ŽAG. LES IGLAV.	m ³	7.470	10.050	134,5	12.120	120,6
ŽAG. LES EGZOTE	m ³	6.900	4.780	69,3	4.022	84,1
DECIMERAN LES	m ³	10.500	10.350	98,6	9.015	87,1
VREDNOST PROIZVOD.	DIN	123.904	122.280	98,6	110.818	90,6

* po cenah v letu 1978

3. PRODUKTIVNOST

Tabela, ki prikazuje produktivnost, kaže na padec produktivnosti v letu 1978, vendar podatki za leto 1978 niso poenoteni s podatki za leto 1977. V letu 1977 je všteta interno interna proizvodnja za 12 mesecev, medtem ko zajema podatek za leto 1978 interno interno proizvodnjo samo za 3 mesece. Kljub nesporazumu, ki je nastal zaradi prehoda TOZD na svoj žiro račun, produktivnost na zaposlenega delavca ni na zavidljivi višini, zaradi odnosa v strukturi proizvodnje od planskih ciljev.

S padcem debeline in kubature decimiranega lesa nam raste vloženo delo po enoti proizvoda in pada vrednost, oziroma cena decimiranega lesa za m³. Primer: za 1 m³ decimiranih elementov dimenzije 60 x 890 x 60 je vloženi, 1,14 ure delovnega časa in

predstavljajo tržno vrednost 5754 din/m³. Za 1 m³ decimiranih elementov 38 x 440 x 38 pa je vloženi 1,84 ure delovnega časa in predstavljajo tržno vrednost 4028 din/m³.

Razkorak je negativen v treh smereh in sicer:

- več vložene dela v m³ decimiranega lesa — za 61 %
- nižja tržna vrednost gotovega izdelka — za 30 %
- slabše izkoriščanje surovine

Iz primera vidimo negativne vplive strukture proizvodnje na produktivnost in ekonomičnost proizvodnje.

primerjamo prednost porabljenih surovin in bruto proizvodnjo v letu 1978 vidimo, da nam predstavljajo porabljene surovine 70 % vrednosti, celotne bruto proizvodnje na TOZD v letu 1978.

Procent prihranka pri izkoriščanju surovin predstavlja 77 starih milijonov din čistega dohodka. Žgovorna številka za služi večjo pozornost in resnejši studij izkoriščanja surovin.

Materialni del fiksnih stroškov je prekoračen za 10,5 % in ga lahko delimo v dva dela. Stroški za vzdrževanje so prekoračeni za 5 %, zaradi večjih nujnih vzdrževalnih del kot so bila planirana. Stroški energije so bili prekoračeni za 5,5 %, zaradi večje porabe energetskega medijev, kot je predvideval letni plan. Prekoračitve na porabljeni energiji so nastale predvsem zaradi nedefiniranih režimov obratovanja pri načrtovanju letnega plana.

prihodek

Celotni prihodek je v denarni obliki izražena vrednost proizvodov, prodanih na trgu. Celotni prihodek je rezultat dela, vgrajenega v izdelke in uspešnosti gospodarjenja in upravljanja z materialnimi sredstvi za delo. Je rezultat poslovne uspešnosti TOZD.

materialni stroški, amortizacija

Sestavine ustvarjenega prihodka so materialni stroški, amortizacijski stroški, dohodek in čisti dohodek. Od prihodka odštejemo najprej stroške za porabljeni material in amortizacijska sredstva. Razliko predstavlja dohodek temeljne organizacije. Obseg ustvarjenega dohodka in primerjavo z dohodkom leta 1977 prikazuje tabela A.

dohodek

Dohodek razporejamo za skupne in splošne družbene potrebe, določene z zakonom, sprejete s samoupravnimi sporazumi in dogovorjene na podlagi pogodbenih ali drugačnih obveznosti. Iz dohodka poravnamo najprej obveznosti do temeljnih organizacij, ki opravljajo dejavnosti izobraževanja, kulture, znanosti in druge dejavnosti skupnega pomena, obveznosti do delovne skupnosti strokovnih služb, zakonske obveznosti (davek na dohodek in druge) ter pogodbene in druge obveznosti (članarine in prispevke združenjem, premije za zavarovanje družbenih sredstev itd.). V tabeli B so prikazane nekatere pomembnejše obveznosti TOZD, ki smo jih poravnali iz dohodka.

čisti dohodek

Ko odštejemo od dohodka vse zgoraj naštetе obveznosti, ostane čisti dohodek (ČD). Čisti dohodek je osnova za ustvarjanje rezerv, sredstev za razširitev materialne osnove dela (akumulacije), razporejanje sredstev za osebne dohodke (iz živega in minulega dela) in sredstev za skupno porabo. Pri razporejanju čistega dohodka upoštevamo naslednje osnove:

osnove za razporejanje ČD

- opravljeno živo delo
- uporabljena sredstva za proizvodnjo (minulo delo)

Osnove za razporejanje čistega dohodka so prikazane v tabeli C.

sredstva rezerv

Najprej razporedimo iz ČD sredstva rezerv, kot to določa zakon. Tako zmanjšani ČD razporejamo po načelih iz našega samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka in ČD:

načela razporejanja ČD

a) izhodišče za razporejanje in razmerje med minimalnim osebnim dohodkom (min. OD) in minimalno akumulacijo (min. AK). ČD, ki zagotavlja le min. OD in min. AK je minimalni ČD (min. ČD).

b) v kolikor je ustvarjeni ČD večji od min. ČD, razporejamo relativno več za akumulacijo kot za osebne dohodke (OD).

c) kolikor večji je ČD v primerjavi z min. ČD, toliko večji je tudi delež za OD iz minulega dela. Če je dosežen le min. ČD, sredstev za OD iz minulega dela ni.

Čim večja je stopnja relativnega dohodka (razmerje med ČD in min. ČD), toliko več namenjamo za akumulacijo in OD iz minulega dela. V tabeli D so označena merila, ki jih uporabljamo za proporcionalno razporejanje ČD, v tabeli E pa je prikazan postopek ugotavljanja stopnje relativnega dohodka. Na osnovi meril iz tabele D in stopnje relativnega dohodka (tabela E) izračunamo osnovo za proporcionalno povečanje vseh treh deležev, na katere razporejamo ČD. Osnova za proporcionalno povečanje teh treh deležev je seštevek min. OD, povečane akumulacije (iz tabele D) in OD iz minulega dela (iz tabele D). Iz primerjave ustvarjenega ČD in seštevka osnov ugotovimo koeficient za povečanje posamezne osnove, t.j. min. OD, povečane akumulacije in OD iz minulega dela. Razpoložljiva sredstva, ki jih razporejamo v te tri namene, so prikazana v tabeli G.

koeficient povečanja

1,153

RAZPOREDITEV PRIHODKA IN DOHODKA

CELOTNI PRIHODEK IN DOHODEK	1977 000 din	1978 000 din	ODSTOTEK POVEČANJA
A CELOTNI PRIHODEK	153 549	136 370	89
MATERIALNI STROŠKI IN AMORTIZACIJA	116 863	104 387	89
DOHODEK	36 686	31 983	87
PORAVNAVANJE OBVEZNOSTI IN DOHODKA	1977 000 din	1978 000 din	ODSTOTEK POVEČANJA
B SVOBODNA MENJAVA /SIS/	2 919	1 567	54
SVOBODNA MENJAVA /DSSS/	3 827	2 169	57
OBRESTI OD KREDITOV	1 758	3 153	179
ZAVAROVALNE PREMIJE	549	870	158
DRUGE OBVEZNOSTI	3 293	2 319	70
ČISTI DOHODEK	24 340	21 904	90

OSNOVE IN MERILA ZA RAZPOREJANJE ČD

OSNOVE ZA RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA	VREDNOST / 000 din /
C VSA UPORABLJENA SREDSTVA	74 044
SREDSTVA USTVAR Z DELOM DELAVC. V TOZD /LASTNA SRED /	42 946
MINIMALNA AKUMULACIJA /5% OD VSEH SREDSTEV /	3 702
MINIMALNO OVREDNOTENO DELO /MIN. OSEBNI DOHODEK /	13 138
ČE JE ČD VEČJI KOT MINIMALNI ČD /STOPNJA RELAT. DOHODKA /	100 110 140 160 180 200
D JE /OSNOVA ZA AKUMULACIJO NA VSA SREDSTVA	5% 5.4% 6.6% 7.4% 8.2% 9%
JE OSNOVA ZA OD IZ MINULEGA DELA IZ LASTNIH SREDSTEV	0% 0.6% 2.4% 3.6% 4.8% 6%

RAZPOREDITEV ČISTEGA DOHODKA

UGOTAVLJANJE STOPNJE RELATIVNEGA DOHODKA	MINIMALNA AKUMULACIJA	MINIMALNI OD	SKUPAJ
E MINIMALNI ČD	3 702	13 249	16 951
DEJANSKI ČD			21 104
STOPNJA RELATIVNEGA DOHODKA			124.5
O S N O V E	OSNOVE SKUPAJ		
F MINIMALNI OD	POVEČANA AKUMULACIJA /IZ TABELE D/	OD IZ MINULEGA DELA /IZ TABELE D/	
13 249	4 428	631	18 308
SREDSTVA ZA OD IZ ŽIVEGA DELA	SREDSTVA ZA AKUMULACIJO	SREDSTVA ZA OD IZ MINULEGA DELA	
G MINIMALNI OD KOEFICIENT	AKOMULACIJA IZ TABELE F * KOEF.	OD IZ MINULEGA DELA IZ TABELE F * KOEF.	
15 272	5 104	728	

sredstva akumulacije

sredstva skupne porabe

osebni dohodki

Iz sredstev akumulacije razporedimo najprej zakonska sredstva v obliki posojila kot pomoč manj razvitim.

Sredstva za osebne dohodke iz živega in minulega dela razporejamo še na del za skupno porabo in osebne dohodke delavcev. Sredstva sklada skupne porabe oblikujemo z odstotkom, določenim s planom in upoštevajoč medsebojno solidarnost TOZD. Iz teh sredstev črpajo TOZD enako na zaposlenega, prispevajo pa po svoji gospodarski moči. Razlika med sredstvi za OD in sredstvi sklada skupne porabe so sredstva namenjena za OD delavcev.

Leto 1978 je bilo za DO Novoles v celoti uspešno, čeprav smo se srečevali s celo vrsto predvsem notranjih težav. V tem letu smo sprejeli večino samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo življenje in delo v temeljnih organizacijah in DO. Pri uvajanju novih družbeno-ekonomskih odnosov, ki smo se ga lotili z vso resnostjo, smo lahko ugotovili, da organizacijsko še vedno nismo sposobni gospodariti in poslovati v celoti tako, kot je to določeno z ustavo in zakonom o združenem delu. Pri tem smo nešteto-krat naleteli na človeške ovire, ki izpričujejo pogostokrat še vedno ne dovolj razvito zavzetost in zavest. Zatorej je uresničitev sprejetih vodil pri gospodarjenju in poslovanju še vedno naša dolgoročna naloga. Ugodna ocena gospodarjenja v preteklem letu ne zmanjšuje potrebe, da ponovno preverimo naše razvojne zamisli in oblikujemo programske usmeritve, ki se bodo vključevale v potrebe prihodnosti. Na tem že delamo tako na področju povišanja kot tudi drugih proizvodnih programov.

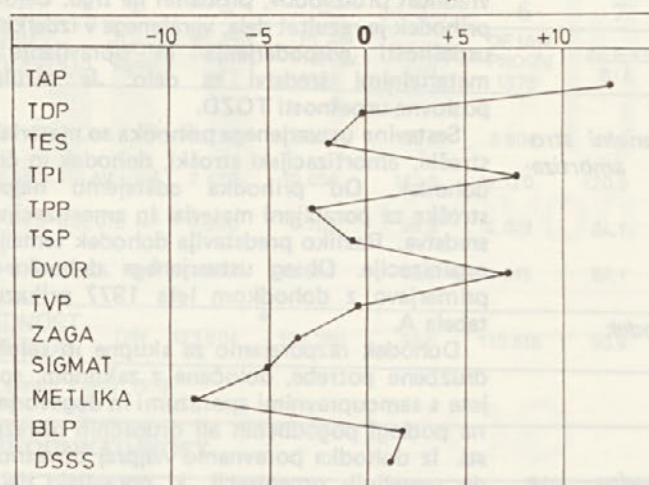
Plan proizvodnje DO Novoles je bil leta 1978 za 11,4 % večji kot dosežena proizvodnja v letu 1977. Izpolnili smo ga 95,7 odstotno. Izpolnjevanje plana proizvodnje je teklo povezano z uspešnostjo prodaje. TOZD BLP se je v preteklem letu srečeval z zelo različnimi tržnimi razmerami. Izvoz gugal-

nikov ni potekal gladko, saj je konkurenca tovrstnih proizvodov z dežel Daljnega vzhoda zelo močna. Take tržne razmere so vplivale predvsem na poslovanje TOZD TDP in TGD. Ugodnejša je bila prodaja ploskovnega pohištva iz TOZD TPP. Na domačem trgu je bilo povpraševanje po novih proizvodih ugodnejše, imeli pa smo težave s potrošniškimi posojili, ki nam jih ni uspelo zagotoviti v takem obsegu, kot so to zahtevale trgovske organizacije. Močno povpraševanje je bilo tudi po izdelkih iz akrila, v drugem polletju pa tudi po sanitarni opremi iz TOZD TKO. Tudi proizvodnja TOZD TVP je bila razprodana. Povpraševanje po izdelkih TOZD TPI je zahtevalo delo v treh in pol izmenah.

Za razliko od prodaje na tujem trgu je bila torej prodaja na domačem trgu dobra. To narekuje tudi dolgoročno slabšo izvozno usmerjenost. Ta je zagotovo pogojena s pomanjkanjem ekonomsko uspešnih programov, nazadovoljivo organiziranostjo prodajne mreže v tujini in neusklajenostjo paritete dinarja.

Na gospodarski uspeh naših temeljnih organizacij vplivajo poleg proizvodnje in uspešne prodaje prav gotovo tudi izkoriščanje delovnega časa, gospodarjenje z materiali in produktivnost, ki jo izražamo z ustvarjeno letno vrednostjo proizvodnje na zaposlenega. Podatki iz spodnje tabele kažejo, da bomo morali v prihodnje še mnogo

TABELA RAZPONOV VREDNOSTI ENOT DELA
% odstopanja od povprečja

Razlike med temeljnimi organizacijami ne izvirajo samo iz gospodarjenja posamezne TOZD, temveč v precejšnji meri izražajo zakonitost blagovne proizvodnje in so posledica tehnološke opremljenosti dela. Za razliko od TOZD, ki uporabljajo starejšo tehnologijo, ustvarjajo TOZD z novejšo tehnologijo višje stopnje relativnega dohodka. Ne glede na te izredne razlike v stopnjah relativnega dohodka pa se je sistem razporejanja čistega dohodka (opisan v samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka) v celoti potrdil, saj je korigiral vplive trga, ki ne izvirajo iz dela, v razumne meje. To potrjuje izpričuje gornja tabela.

bolj kot do sedaj paziti pri gospodarjenju z materialom in izrabi delovnega časa.

Kljub temu, da smo imeli večje stroške od planiranih, smo ustvarili dohodek, ki nam v okviru Novolesa zagotavlja normalno reprodukcijsko sposobnost ter pokrivanje osebnih in splošnih družbenih potreb. Seveda pa je slika po TOZD različna. Tako lahko ugotovi-

mo, da smo ustvarili tudi sredstva za osebne dohodeke iz minulega dela kot rezultat uspešnega gospodarjenja z naložbami iz preteklih let. Do teh sredstev imamo pravico vsi delavci, ki smo sodelovali pri ustvarjanju sredstev za naložbe, razdelili pa jih bomo skladno s samoupravnim sporazumom po sprejemu zaključnega računa, ko bodo znani vsi podatki.

KAZALCI GOSPODARJENJA		PRIMERJAMO	NOV	TAP	TDP	TES	TPI	TPP	TSP	TGD	TVP	ZAGA	SIG.
IZPOLNJ. PLANA PROIZVODNJE v %		dej.78 : plan.78	95,7	113,2	86,3	116,0	92,4	92,1	89,0	93,5	104,2	99,6	124,1
PRODAJA V LETU	SKUPNO		810756	87350	129225	42929	71048	72181	128895	32886	100204	112034	34004
	DOMAČI TRG	dej.78	580438	86998	11367	42929	71048	28127	127173	596	67026	111170	34004
	TUJI TRG		230318	352	117858	/	/	44054	1722	32290	33178	864	/
IZPOLNJ. PLANA PRODAJE (v %)		dej.78 : plan.78	97,4	112,4	89,3	115,3	95,8	93,5	90,8	96,4	107,0	91,9	113,3
GOSPODAR. Z MATERIALOM (v %)		plan.78 : dej.78	-0,9	0,5	5,1	-7,8	+0,5	-0,3	-0,9	+1,2	+2,2	+1,4	-1,1
IZKORIŠČANJE ČASA (v %)		dej.78 : dej.77	-2,1	-2,5	-2,2	-1,8	+0,4	-4,7	-2,1	+4,6	-2,7	+2,2	-2,3
PRODUKTIVNOST (v %)		dej.78 : dej.77	+1,1	+4,6	-7,5	+10,2	+10,2	-14,9	+1,4	-0,5	+17,1	-14,6	+1,3
CELOTNI PRIHODEK		dej.78	883384	94347	141438	44494	73693	76480	131166	36461	111705	136370	37230
		dej.77	767442	67271	131199	36054	67509	69120	106603	29221	86676	153549	20240
		%	115,1	140,2	107,8	123,4	109,2	110,6	123,0	124,8	128,9	88,8	183,9
DOHODEK		dej.78	303798	31007	49800	18187	21721	30198	52218	12445	40506	31983	15733
		dej.77	259367	18592	47954	16294	20100	25573	42593	9045	34428	36686	8102
		%	117,1	199	104	112	108	118	123	138	118	87	194
ČISTI DOHODEK		dej.78	231029	23472	39252	13546	15588	23798	39024	10060	31837	21904	12548
		dej.77	188163	12218	35344	12103	13274	19110	31196	7498	26516	24340	6564
		%	122,8	192,1	111,1	111,9	117,4	124,5	125,1	134,2	129,1	90	191,2
STOPNJA RELAT. DOHODKA		1978	/	183,7	137,1	/	198,5	132,6	122,3	155,9	117,0	124,5	141,5
SREDSTVA REZERV (v 000 din)		1978	8913	2548	1245	/	543	755	1305	311	1013	800	393
AKUMULACIJA (v 000 din)		1978	32247	6192	4837	142	3856	2653	4599	1341	1856	5102	1669
MINULO DELO (v 000 din)		1978	5254	1548	835	/	1779	287	/	323	186	/	296
SKUPNA PORABA (v 000 din)		1978	25729	2212	5352	751	1769	2610	3869	1321	4674	1623	1548
OSEBNI DOHODKI (v 000 din)		1978	158886	10972	26983	12653	7641	17493	29251	6764	24108	14379	8642